

ŽIVOTOPIS, PUBLIKAČNÍ A JINÁ ODBORNÁ ČINNOST

Jméno a příjmení: doc. PhDr. Stanislav Štěpáník, Ph.D.

Vzdělání

Habilitační řízení (doc.) Pedagogika Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy	2020
Rigorózní řízení (PhDr.) Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze	2015
Doktorský studijní program (Ph.D.) Pedagogika Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze	2010–2014
University of Alberta, Edmonton, Kanada	2013–2014
Sheffield Hallam University, Sheffield, Spojené království	2013
Magisterský studijní program (Mgr.) Učitelství anglického jazyka a českého jazyka a literatury pro SŠ a 2. stupeň ZŠ Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze	2003–2010
Gymnázium Zlín, nám. T. G. Masaryka 2734-9	1999–2003

Pracovní zkušenosti

Docent Katedra českého jazyka a literatury Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci	od 2020
Vedoucí mezinárodního vědeckého týmu PRIMUS/HUM/19 <i>Didaktika českého jazyka v současném vzdělávacím kontextu</i>	2017–2019
Odborný asistent Katedra českého jazyka Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy	2014–2020
Učitel SŠ Gymnázium, Přípotoční 1337, Praha 10	2015–2020
Učitel VOŠ Vyšší odborná škola publicistiky, Opatovická 160/18, Praha 1	2014–2018 2011–2013

Czech Research Assistant University of Alberta, Wirth Institute for Austrian and Central European Studies	2013–2014
Učitel VŠ Katedra českého jazyka Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, M. D. Rettigové 4, Praha 1	2011–2013
Učitel SŠ Obchodní akademie, Heroldovy sady 1, Praha 10	2006–2013
Výuka anglického jazyka pro dospělé; interní jazykový auditor Institut environmentálních služeb, a. s.	2004–2010
Učitel ZŠ Tyršova základní škola, Praha 5	2004–2006

Publikační činnost

1. Vědecké monografie

- (1) Štěpáník, S. (2020). *Výuka češtiny mezi tradicí a inovací*. Praha: Academia.
- (2) Štěpáník, S., Hájková, E., Eliášková, K., Liptáková, L., & Szymańska, M. (2020). *Školní výpravy do krajiny češtiny: didaktika českého jazyka pro základní školy*. Plzeň: Fraus.
- (3) Štěpáník, S. et al. (2019). *Vztah jazyka a komunikace v česko-slovensko-polské didaktické reflexi*. Praha: Karolinum.
- (4) Pieniżek, M., & Štěpáník, S. (Eds.). (2016). *Teaching of national languages in the V4 countries*. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy.

2. Kapitoly v monografiích

- (1) Holanová, R., & Štěpáník, S. (2020). Stylistika a didaktika: nové výzvy pro výuku mateřského jazyka. In S. Štěpáník, & E. Awramiuk, *Język ojczysty w edukacji szkolnej w Polsce, Czechach i na Słowacji* (s. 140–181). Białystok: Uniwersytet w Białymstoku.
- (2) Štěpáník, S. (2020). Between Grammar and Communication: Teaching L1 in the Czech Republic and England. In B. Green, & P.-O. Erixon (Eds.), *Rethinking L1 Education in the Global Era*. New York: Springer.
- (3) Štěpáník, S. (2019). Profesní vidění budoucích češtinářů a obsahově zaměřený přístup k jejich přípravě. In M. Čechová, & M. Spěváčková (Eds.), *Od praxe k teorii a zpět ve vyučování češtině* (s. 35–52). Plzeň: Západočeská univerzita.
- (4) Štěpáník, S. (2017). Rozhovor nad komunikačními funkcemi výpovědi. In J. Slavík, J. Stará, K. Uličná, & P. Najvar, *Didaktické kazuistiky v oborech školního vzdělávání* (s. 49–64). Brno: Masarykova univerzita.
- (5) Šmejkalová, M., & Štěpáník, S. (2016). Teaching Czech language and literature in the Czech Republic. In M. Pieniżek, & S. Štěpáník (Eds.), *Teaching of national languages in the V4 countries* (s. 31–63). Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy.

3. Práce publikované v recenzovaných odborných časopisech vydávaných v ČR a SR

- (1) Štěpáník, S. (2020). Konstruktivistické a kognitivně-komunikační paradigma jako východisko koncepce výuky českého jazyka. *Pedagogika*, 70(1), 5–28.
- (2) Štěpáník, S. (2019/2020). O paradoxu středoškolské výuky českého jazyka a literatury. *Český jazyk a literatura*, 70(3), 105–111.
- (3) Štěpáník, S., & Vlčková-Mejvaldová, J. (2019). Impact of teachers' beliefs on teaching phonetic aspects: The case of Czech as L1. *Journal of Language and Cultural Education*, 7(2), 108–139.
- (4) Štěpáník, S., & Topolovská, T. (2019). Rozvoj interkulturní kompetence ve výuce anglicky psané postkoloniální literatury. *O dietati, jazyku, literatúre*, 7(1), 20–35.
- (5) Štěpáník, S. (2019). O nutnosti obsahově zaměřeného přístupu v didaktice češtiny. *Didaktické studie*, 11(1), 13–25.
- (6) Štěpáník, S. (2019). Komunikační nauka o českém jazyku – velmi stručné představení. *Didaktické studie*, 11(1), 95–99.
- (7) Štěpáník, S. (2018/2019). Kognitivně-komunikační princip jako základní východisko výuky českého jazyka. *Český jazyk a literatura*, 69(5), 214–223.
- (8) Štěpáník, S. (2018). Vliv nové podoby maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury na vyučování ve výpovědích učitelů. *Pedagogická orientace*, 28(3), 435–471.
- (9) Štěpáník, S., & Holanová, R. (2018). Úvod do stylistiky jako problém didaktický. *Didaktické studie*, 10(2), 167–175.
- (10) Štěpáník, S., & Holanová, R. (2017/2018). K jazykovým a stylizačním dovednostem budoucích češtinářů. *Český jazyk a literatura*, 68(5), 230–238.
- (11) Vlčková-Mejvaldová, J., & Štěpáník, S. (2017/2018). Jak na zvukovou stránku ve výuce češtiny? *Český jazyk a literatura*, 68(3), 112–125.
- (12) Štěpáník, S., & Slavík, J. (2017). Žákovské prekoncepty jako konstitutivní prvek výuky mateřského jazyka. *Pedagogická orientace* 27(1), 58–80.
- (13) Štěpáník, S. (2017). Pravidla diskuse jako problém didaktický. *Didaktické studie*, 9(2), 199–205.
- (14) Štěpáník, S. (2016/2017). Co přinesou centrálně zadávané přijímací zkoušky? *Český jazyk a literatura*, 67(3), 105–111.
- (15) Štěpáník, S., & Chvál, M. (2016). Konstruktivismus jako cesta ke zlepšování výsledků vzdělávání v českém jazyce? *Studia paedagogica*, 21(1), 35–56.
- (16) Štěpáník, S. (2016). Výuková situace: Transformace větného členu na větu a naopak v kontextu větného rozboru. *Komenský*, 140(4), 30–39.
- (17) Štěpáník, S., & Schneiderová, S. (2016). Problematika diskurzu jako nové téma pro školní praxi. *Český jazyk a literatura*, 66(5), 214–223.
- (18) Štěpáník, S. (2015). Konstruktivismus a jeho didaktické implikace ve vyučování českého jazyka. *Nová čeština doma a ve světě*, (2), 11–22.
- (19) Štěpáník, S. (2014/2015). Analýza diskurzu ve školské praxi na příkladu z Anglie. *Český jazyk a literatura*, 65(4), 164–173.
- (20) Štěpáník, S. (2014). Příklad výzkumu žákovských představ v české syntaxi. *Pedagogická orientace*, 24(1), 111–127.
- (21) Štěpáník, S. (2011). (Mezijazyková) homonymie a paronymie z didaktického hlediska. *Didaktické studie*, 3(1), 34–41.
- (22) Štěpáník, S. (2011). Konstruktivistické paradigma ve vyučování českému jazyku. *Didaktické studie*, 3(2), 73–77.

- (23) Štěpáník, S. (2010/2011). Několik poznámek ke článku Co neumějí studenti bohemistiky. *Český jazyk a literatura*, 61(4), 187–188.
- (24) Štěpáník, S. (2006/2007). Výuka frazeologie na obchodní akademii: příspěvek k vznikajícímu RVP. *Český jazyk a literatura*, 57(4), 181–183.

4. Práce publikované v recenzovaných odborných časopisech vydávaných v zahraničí

- (1) Štěpáník, S. (2019). Pupil preconception as a source of solutions to lingering problems of grammar teaching? *L1-Educational Studies in Language and Literature*, (19), 1–24.
- (2) Vlčková-Mejvaldová, J., & Štěpáník, S. (2019). Percepce výslovnostních chyb učitelů českého jazyka. *Bohemistika*. (2), 245–274.
- (3) Štěpáník, S. (2017). Skills and knowledge about language in the Czech context. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Didacticam Litterarum Polonarum et Linguae Polonae Pertinentia*. (8), 26–34.

5. Práce publikované v recenzovaných sbornících vydaných v ČR a SR

- (1) Vlčková-Mejvaldová, J., & Štěpáník, S. (2018). Spisovná výslovnost: exempla trahunt. In O. Bláha (Ed.), *Spisovná čeština a jazyková kultura 2018: Příspěvky z mezinárodní konference konané ve dnech 18. a 19. října 2018 na Univerzitě Palackého v Olomouci* (s. 350–360). Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- (2) Šmejkalová, M. & Štěpáník, S. (2012). Kontinuum a diskontinuum vzdělávání na prvním a druhém stupni ZŠ z hlediska didaktických technologií ve vyučování českému jazyku a pregraduální přípravy učitelů. In H. Marešová, & L. Hejsek (Eds.), *Sborník příspěvků z mezinárodní konference ICT ve vzdělávání* (s. 201–212). Olomouc: Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci.
- (3) Štěpáník, S. (2011). Koncepce vyučování českému jazyku ve světle (nejen) mezinárodního výzkumu. In S. Bendl, & M. Zvířotský (Eds.), *Místo vzdělávání v současné společnosti: paradigmata – ideje – realizace*. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy.

6. Práce publikované v recenzovaných sbornících vydaných v zahraničí

- (1) Štěpáník, S. (2019). Nauczyciel języka ojczystego w konflikcie między tradycją a współczesnością. In K. Maciejak, & M. Trysińska (Eds.), *Kompetencje nauczyciela polonisty we współczesnej szkole* (s. 85–101). Warszawa: Uniwersytet Warszawski.
- (2) Štěpáník, S., & Šmejkalová, M. (2012). Innovations in Czech Language Teacher Training. In Pixel (Eds.), *ICT for Language Learning* (s. 403–406). Florence: Pixel.

7. Učební texty publikované (učebnice, skripta)

- (1) Štěpáník, S., & Vlčková-Mejvaldová, J. (2018). *Cvičebnice výslovnosti češtiny nejen pro školní výuku*. Plzeň: Fraus.
- (2) Štěpáník, S., & Šmejkalová, M. (2017). *Průvodce začínajícího češtináře*. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy.

8. Ostatní publikace (popularizační práce, recenze atd.)

- (1) Štěpáník, S., & Vlčková-Mejvaldová, J. (2019/2020). Spisovná čeština a jazyková kultura na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. *Český jazyk a literatura*, 70(1), 38–39.

- (2) Štěpáník, S. (2017/2018). Autentický pohled do výuky českého jazyka. *Český jazyk a literatura*, 68(1), 47–50.
- (3) Štěpáník, S. (2016). Kreativita v kontextu finského školského systému. *Didaktické studie*, 8(1), s. 124–127.
- (4) Štěpáník, S. (2015). A Truly Constructivist Conference on Constructivism. *Orbis scholae*, 9(2), s. 145–147.
- (5) Štěpáník, S. (2015). O skrytém lektorátu. *Krajiny češtiny*, (7), s. 52–53.
- (6) Štěpáník, S. (2012). Příprava učitelů češtiny na Pedagogické fakultě se proměňuje. *iForum*, 14. 9. 2012, [online] <<http://www.cuni.cz/IFORUM-13414.html>>.
- (7) Štěpáník, S., & Velčovský, V. (2011/2012). Nové trendy v didaktice českého jazyka. *Český jazyk a literatura*, 62(3), s. 145–147.
- (8) Štěpáník, S. (2011). Čeština a škola – úryvky skrytých dějin (rec.). *e-Pedagogium*, 11(1), 178–180.
- (9) Štěpáník, S. (2011). The Complete Guide to Becoming an English Teacher (rec.). *Didaktické studie*, 3(2), 153–156.

Jiná odborná činnost než publikační

Vystoupení na konferencích – výběr

Nové aspekty v didaktice mateřského jazyka. KČJ PedF UK, 24.–25. září 2019, Praha:

Komunikační nauka o českém jazyku – představení koncepce (vystoupení jako součást symposia *Komunikační nauka o českém jazyku* – společně s M. Szymańskou, Ľ. Liptákovou a E. Hájkovou)

Languages and texts: learning and developmental approaches. Universidade NOVA de Lisboa & ARLE, 24.–28. června 2019, Lisabon, Portugalsko: Between grammar and communication: The case of the Czech Republic and England (vystoupení jako součást symposia *Rethinking L1 Education in the Global Era* – společně s B. Greenem, P.-O. Erixonem a E. Kroghovou).

Premeny školy a učiteľské vzdelávanie v historickom kontexte a nové perspektívy. Prešovská univerzita v Prešově, 6.–7. února 2019, Prešov, SR: Proměny didaktiky českého jazyka.

Konstruktivistické přístupy ve vzdělávání v perspektivě (nejen) oborových didaktik.

Masarykova univerzita v Brně, 13. prosince 2018, Brno: Konstruktivistické a kognitivně-komunikační paradigma jako východisko koncepce výuky českého jazyka.

Kompetencje nauczyciela polonisty we współczesnej szkole. Między schematem a kreatywnością. Varšavská univerzita, 8.–9. listopadu 2018, Varšava, Polsko: Učitel českého jazyka mezi tradicí a současností.

Spisovná čeština a jazyková kultura 2018. Univerzita Palackého v Olomouci, 18.–19. října 2018, Olomouc: Spisovná výslovnost: exempla trahunt (s J. Vlčkovou).

Linguistics for language teaching and learning. Uniwersytet w Białymstoku, 26.–27. června 2018, Białystok, Polsko: Phonetic aspects in L1 teaching in the Czech Republic (s J. Vlčkovou).

Cultures, Arts & Verbal Communication. Tallinnská univerzita & ARLE, 15.–17. července 2017, Tallinn, Estonsko: Future teachers' writing skills matter.

Didactics of national languages in Central Europe: Methodology and comparative studies. Instytut filologii polskiej, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, 20.–21. října 2016, Krakov, Polsko: Knowledge about Language vs. Skills in the Czech Context.

3rd International Symposium and Conferences on Creative Education. Council for Creative Education, 16.–19. listopadu 2015, Tampere, Finsko: Creativity in Language Education.

31st Annual Conference of the Association for Constructivist Teaching. Association for Constructivist Teaching, 5.–6. prosince 2014, Charleston, SC, USA: Constructivism in Czech Language Teaching.

Twenty-First International Conference on Learning. The Learner, 14.–17. července 2014, New York, USA: Constructivism in Czech Language Teaching (Graduate Scholar Award).

ICT for Language Learning. Pixel, 13.–14. listopadu 2012, Florencie, Itálie: Innovations in Czech language teacher training.

Organizace odborných setkání, konferencí

Česko-slovensko-polské setkání didaktiků mateřského jazyka (pod záštitou MŠMT ČR a děkana PedF UK). Luhačovice, 12.–15. dubna 2018; hlavní organizátor a člen vědeckého výboru konference.

Odborný seminář s mezinárodní účastí k inovativní koncepci výuky českého jazyka. Kroměříž, 2.–4. listopadu 2018; hlavní organizátor semináře.

Nové aspekty v didaktice mateřského jazyka. Praha, 24.–25. září 2019; člen vědeckého výboru konference.

Výzkumné projekty

2018–2020: VEGA 1/0353/18 Implicitné jazykové znalosti dieťaťa mladšieho školského veku; hl. řešitelka prof. PaedDr. L. Liptáková, Ph.D.; konzultant, oponent

2018–2019: ESF OP VVV Pregraduální vzdělávání; spoluřešitel, hl. řešitel PhDr. D. Greger, Ph.D.

2017–2019: PRIMUS/HUM/19 Didaktika českého jazyka v současném vzdělávacím kontextu; hlavní řešitel

2015/2016: Visegrádský projekt – Teaching of National Languages in V4 Countries, hl. řešitel dr hab. M. Pieniżek, prof. UP; spoluřešitel.

2014–2017: Univerzita Karlova v Praze (UNCE) – Centrum výzkumu základního vzdělávání, hl. řešitelka prof. PhDr. E. Walterová, CSc.; spoluřešitel.

2012: FRVŠ – Inovace studijního předmětu Didaktika českého jazyka; spoluřešitel, hl. řešitelka doc. PhDr. M. Šmejkalová, Ph.D.; spoluřešitel

2014–2017: PRVOUK – Program rozvoje vědních oblastí na Univerzitě Karlově P15 (Škola a učitelská profese v kontextu rostoucích nároků na vzdělávání), koordinátorka prof. PaedDr. R. Wildová, CSc.; spoluřešitel

Granty

Fulbright Specialist č. 6889 pro přednáškový pobyt dr. Jamese Pelecha

Studijní pobyty – výběr

2019 Pedagogická univerzita, Krakov, Polsko, délka pobytu 1 týden

2019 Prešovská univerzita v Prešově, Slovensko, délka pobytu 1 týden

2018 United College Cork, Cork, Irsko, délka pobytu 14 dnů

2017 Běloruská státní univerzita, Minsk, Bělorusko, délka pobytu 1 týden

2016 University of Alberta, Edmonton, Kanada, délka pobytu 1 měsíc (Wirth Alumni Grant)

Veřejné přednášky, odborná vystoupení, semináře pro učitele – výběr

22. 11. 2019 krajský metodický kabinet ČJL pro hl. m. Prahu: interaktivní přednáška *Komunikační pojetí v integrované výuce tzv. mluvnice a slohu*
15. 11. 2019 Prague Education Festival: interaktivní přednáška *Jak dále ve výuce češtiny?*
7. 11. 2019 Den češtiny (FF UK): interaktivní přednáška *Nakolik můžeme být spokojeni se stavem výuky češtiny v našich školách?*
5. 11. 2019 seminář pro učitele *Jak na zvukovou stránku ve výuce češtiny?*, Praha
31. 6. 2019 člen odborné poroty ročníkových prací na Gymnáziu Na Zatlance, Praha 5
18. 6. 2019 odborný seminář pro Národní ústav pro vzdělávání a zástupce Cermat; téma *Vztahy vstupové, procesové a výstupové reformy ve výuce českého jazyka a literatury*
15. 6. 2019 odborný seminář pro učitele slovenského jazyka a literatury, Indie, Bratislava, SR; téma konstruktivistických přístupů ve výuce českého jazyka
16. 3. 2019 konference Fraus pro učitele českého jazyka a literatury, ZŠ Kunratice; téma pracovní dílny: *Jak se má výuka mluvnice k rozvoji komunikačních dovedností žáků?*
6. 11. 2018 setkání učitelů a studentů českého jazyka a literatury Český jazyk a literatura – od teorie k praxi, Otevřeno, FP ZČU v Plzni; téma pracovní dílny: *Aktuální problémy výuky českého jazyka na základní škole*
26. 5. 2018 konference Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka: seminář pro učitele k *Cvičebnici výslovnosti nejen pro školní výuku* (s J. Vlčkovou)
19. 4. 2018 prezentace pro Národní ústav pro vzdělávání k revizím kurikula z ČJ: *Kam dál v kurikulu českého jazyka?*

Jiná odborná činnost

od 2013 každoroční výuka českého jazyka na letních jazykově-kulturních táborech v Edmontonu, Kanada (pořádá SVU – Československá společnost pro vědy a umění v Albertě); spolupořadatel akce

srpen 2017 výuka českého jazyka na letní škole v Calgary, Kanada (pořádala Česká škola v Calgary)

Členství v odborných společenstvích

ARLE – International Association for Research in L1 Education

ČPdS – Česká pedagogická společnost

panel pro revize RVP na NÚV

národní kabinet českého jazyka

člen programové rady série *Lingwistyka i Edukacja* (Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, PL)

Členství v redakčních radách časopisů

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Didacticam Litterarum Polonarum et Linguae Polonae Pertinentia

Český jazyk a literatura

Paidia i Literatura

Z Teorii i Praktyki Dydaktycznej Języka Polskiego